



TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Anayasanın 98. ve İçtüzüğü'nün 96 ve 99. maddeleri gereğince, aşağıdaki sorularımın Tarım ve Orman Bakanı Sayın İbrahim Yumaklı tarafından yazılı olarak cevaplandırılması hususunu arz ederim.

Av. Uğur BAYRAKTUTAN

Artvin Milletvekili

Türkiye, tarım ve gıda sektöründe artan ithalat hacmiyle dikkat çekmektedir. Tarım ve Gıda Dernekleri Federasyonu (TGDF) verilerine göre 2023 yılında tarım ve gıda ürünleri ithalatı 21,1 milyar dolar seviyesine ulaşmış, özellikle buğday, soya fasulyesi ve ayçiçeği yağı gibi temel ürünlerde dışa bağımlılık derinleşmiştir. 2024 ve 2025 verileri, ithalatın yine büyük oranda Rusya, Ukrayna ve Brezilya gibi birkaç ülkeye yoğunlaştığını göstermektedir. Bu durum, Türkiye'nin gıda güvenliğini ve üretim bağımsızlığını zayıflatmakta; kur dalgalanmalarıyla birlikte iç piyasada fiyat artışlarını tetiklemektedir.

Özellikle vatandaşın mutfağında doğrudan hissedilen bu tablo, üreticiye yeterli destek sağlanamadığını, yerli üretimin sürdürülebilirliğinin tehlikeye girdiğini göstermektedir. Türkiye, tarım potansiyeli yüksek bir ülke olmasına rağmen, en temel gıda kalemlerinde dış ticaret açığı vermektedir. Bu durum, kırsal kalkınma, istihdam ve tüketici fiyatları açısından ciddi bir yapısal soruna işaret etmektedir.

Bu bağlamda;

1. 2020–2025 yılları arasında Türkiye'nin buğday, soya fasulyesi ve ayçiçeği yağı ithalatı ürün bazında (miktar ve değer olarak) nasıl bir seyir izlemiştir?
2. Bu ürünlerde ithalatın başlıca menşe ülkeleri hangileridir ve bu ülkelere yapılan ithalatın toplam içindeki oranı nedir?
3. Yerli üretimin artırılması ve dışa bağımlılığın azaltılması amacıyla hangi stratejik plan ve teşvik programları uygulanmaktadır?
4. Son beş yılda ithalat artışına paralel olarak yurtiçi üretim ve çiftçi gelirleri nasıl bir değişim göstermiştir?

5. Tarım ürünlerinde ithalat artışının, özellikle gıda fiyatları ve tüketici enflasyonu üzerindeki etkisi konusunda bakanlığınızca yapılmış bir analiz var mıdır?
6. Türkiye'nin tarım ve gıda ürünlerinde kendine yeterlilik oranı nedir ve bu oran son beş yılda nasıl değişmiştir?